

Nr 110.

Av herr **Trygger m. fl.**, om åtgärder till sockerbetsodlingens stödjande.

Av ordalagen i trontalet framgår icke med bestämdhet, huruvida Kungl. Maj:t kommer att för innevarande års riksdag framlägga förslag till fortsatt stödjande av den inhemska sockerbetsodlingen. Läget på den internationella sockermarknaden är dock alltså sådant, att extra stödåtgärder äro oundvikliga därest den inhemska sockerodlingen skall kunna upprätthållas i önskvärd omfattning. Betydelsen av att kunna genom inhemska produktion förse folkhushållningen med ett så viktigt näringsmedel som socker och de fördelar i övrigt, som en inhemska betodling och en därpå grundad sockerindustri medföra såväl med hänsyn till jordbruket som ur andra sociala och ekonomiska synpunkter, äro så väl bekanta, att de icke här tarva att närmare belysas. Även om meningarna varit delade i fråga om sättet för sockerodlingens stödjande, så har man dock allt mera allmänt ansett det vara angeläget att hävda våra intressen på detta viktiga näringsområde. På olika vägar hava statsmakterna också under de tre senaste åren ingripit stödjande, varigenom odlingen nödtorftigt kunnat hållas i gång, även om det ekonomiska resultatet ur odlarnas synpunkt understundom varit föga tillfredsställande.

Förra året träffades en uppgörelse emellan betodlarna och sockerbolagen under medverkan av statsmakterna, varigenom betodlarna tillförsäkrades ett betpris av 2.30 per 100 kilogram sextonprocentiga betor och sockerbolagen tillförsäkrades ett för prissättningen i dess helhet normerande minimipris av 31 öre per kilogram för krossmelis (K 5). Dessa avtal jämte de därav påkallade statliga regleringsåtgärderna avsågo tryggande av 1932 års betodling och gälla endast till utgången av februari månad innevarande år. Därest icke ett fortsatt stöd beredes betodlarna, skulle dessa säkerligen komma i en synnerligen brydsam situation, och det redan förut påfrestande läget för jordbruket komme att ytterligare försämrast.

Genom en förhöjning av tullskyddet, såsom från högerhåll under en följd av år påyrkats, hade ett krisstöd kunnat beredas betodlingen, som ej behöft byta form och innehåll för varje år. Ett säkrare utgångsläge hade förefunnits vid förhandlingar om betodlingskontrakten, och statsmakterna hade besparats de årliga bekymren med denna stridsfråga. Det parlamentariska läget torde emellertid alltså vara sådant, att en lösning av problemet på en sådan enklare väg icke lär vara möjlig. Vi hava därför ansett det angeläget att uppnå åtminstone en förlängning av den i följd vidtagna sockerregleringen för ytterligare ett år. Det för innevarande regleringsår åsatta minimipriset å socker kan icke anses vara för konsu-

menterna betungande och det betodlarna tillförsäkrade betpriset har i anledning av fjolårets gynnsamma betskörd givit en skälig odlingslön. Redan vid medelskörd torde emellertid det för förra året gällande betpriset vara allt för knappt tilltaget.

En förlängning av sockerregleringen måste föregås av en överenskommelse mellan betodlarna och sockerbolagen, och enligt förljudande lära förhandlingar om en dylik överenskommelse pågå. Med hänsyn till betydelsen för jordbruket i de områden där råsockerfabrikerna äro förlagda utav att dessa fabriker hållas i gång, vilja vi framhålla vikten utav att sockerbolagens rätt att nedlägga driften vid vissa sockerfabriker i görligaste mån begränsas. En överenskommelse mellan sockerbolagen och betodlarna lärer väl också utan större svårighet kunna åstadkommas, därest statsmakterna äro beredda att förlänga de i fjol vidtagna regleringsåtgärderna.

Vi hemställa att riksdagen ville besluta

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t efter överenskommelse mellan parterna ville framlägga förslag om förlängning under ytterligare ett år av de i fjol ingångna kontrakten mellan svenska staten och sockerbolagen, under iakttagande utav, att det betpris, som i fjol tillförsäkrades betodlarna, icke sänkes;

dels att för tiden från och med 1 mars 1933 till och med den 28 februari 1934 rätt att till riket införa socker (tulltaxenummer 199 och 120) med av Kungl. Maj:t stadgade undantag icke skall tillkomma annan än staten eller den eller dem, åt vilken eller vilka Kungl. Maj:t överlåter sådan rätt;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som må erfordras för upprätthållande av ovan angivna ensamrätt.

Stockholm den 19 januari 1933.

Ernst Trygger.

Joh. Nilsson
i Kristianstad.

J. B. Johansson,

A. O. Frändén.

M. Svensson.

Ludvig Widell.

G. Sederholm.

K. J. Gustafsson.

K. v. Geijer.